

(3hours)

[Total marks - 100]

- N.B. – (1) All questions are compulsory.
(2) Figures to the right indicate full marks.
(3) Answers to both the sections should be written in the same answer book.

Section I

1. Explain the following terms in brief (any four) **8**
a) Mission
b) Demography
c) Strategy
d) Administration
e) Top level management
f) Policy
g) Motivation
h) Communication
2. Answer the following :- (any two) **16**
a) Define management and discuss its features.
b) Discuss Henry Fayol's principles of management
c) Write a note on scientific management.
3. Answer the following :- (any two) **16**
a) Describe the external environmental factors influencing business.
b) What are the steps involved in the planning process?
c) Define objectives. Discuss the organic and economic objectives.
4. Write shot notes on :- (any two) **10**
a) MBO
b) Management as a profession
c) Role of the manager
d) Essentials of good plan

Section II

5. Explain the following terms in brief (any four) **8**
a) Line organisation
b) Decentralisation
c) Total quality
d) Budgetary control
e) Formal organisation
f) Accountability
g) Organisational manual
h) Tall span
6. Answer the following :- (any two) **16**
a) Write a note on line and staff organisation
b) Write the advantages of committee organisation.
c) What are the barriers in delegation of authority?

7. Answer the following :- (any two)

16

- a) Define departmentation. What are the different bases of departmentation?
- b) Write a note on total quality management.
- c) Explain the controlling process.

8. Write short notes on :- (any two)

10

- a) Conflict of line and staff
- b) Co-ordination
- c) Span of control
- d) Dimensions of quality

३ तास -

एकूण गुण १००

- सूचना - (१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 (२) उजव्या बाजूचे आकडे पूर्ण गुण सूचित करतात.
 (३) दोन्ही विभागातील प्रश्नांची उत्तरे एकाच उत्तरपत्रिकेमध्ये लिहावी.

विभाग १

१. खालील संज्ञा थोडक्यात स्पष्ट करा. (कोणतेही चार)

- अ. मिशन
 ब. लोकसंख्या अभ्यास
 क. व्यूहरचना
 ड. प्रशासन
 इ. उच्च स्तर व्यवस्थापन
 फ. धोरण
 ग. प्रेरणा
 ह. संप्रेषण

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या- (कोणतेही दोन)

- अ. व्यवस्थापनाची व्याख्या लिहा. व्यवस्थापनाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
 ब. हेन्री फेयोलच्या व्यवस्थापनांच्या सिद्धांताची चर्चा करा.
 क. वैज्ञानिक व्यवस्थापन यावर एक टीप लिहा.

१६

३. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या- (कोणतेही दोन)

- अ. व्यवसायावर परिणाम करणाऱ्या बाह्य पर्यावरणीय घटकांचे वर्णन करा.
 ब. नियोजनाची प्रक्रियेत कोणते टप्पे असतात?
 क. उद्दिष्टांची व्याख्या लिहा. मूलभूत आणि आर्थिक उद्दिष्टांची चर्चा करा.

१६

४. टिपा लिहा - (कोणतेही दोन)

- अ. MBO प्रक्रिया
 ब. व्यवस्थापन म्हणजे व्यवसाय
 क. व्यवस्थापकाची भूमिका
 ड. चांगल्या योजनेचे अनिवार्य घटक

१०

विभाग २

५. खालील संज्ञा थोडक्यात स्पष्ट करा. (कोणतेही चार)

- अ. साखळी संघटन
 ब. विकेंद्रीकरण
 क. संपूर्ण गुणवत्ता व्यवस्थापन
 ड. अंदाजपत्रकाचे नियंत्रण
 इ. औपचारिक संघटन
 फ. उत्तरदायित्व
 ग. संघटनेचे पत्रक
 ह. उंच संघटन

८

६. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या- (कोणतेही दोन)

- अ. साखळी आणि सल्लागार संघटना यावर एक टीप लिहा.
ब. समितीच्या संघटनेचे फायदे लिहा.
क. अधिकार प्रदानामध्ये काय समस्या असतात?

१६

७. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या- (कोणतेही दोन)

- अ. विभागीकरणाची व्याख्या लिहा. विभागीकरणाचे विविध आधार कोणते आहेत?
ब. संपूर्ण गुणवत्ता व्यवस्थापन यावर एक टीप लिहा.
क. नियंत्रणाची प्रक्रिया स्पष्ट करा.

१६

८. टिपा लिहा - (कोणतेही दोन)

- अ. साखळी आणि सल्लागार यांतील संघर्ष
ब. समन्वय
क. नियंत्रणाचे क्षेत्र
ड. गुणवत्तेची परिमाणे

१०